

Sylabus omylů Hedvika Baligová

Klíčová slova: bludy, pantheismus, racionalismus, rozum, zavržení

Tento text, který byl sepsán roku 1864 a vydán tehdejší papežem Piem IX., měl shrnout politické, filosofické a náboženské teze, které tímto katolická církev oficiálně zavrhl. Jednalo se o reakci na rozvoj vědeckého a racionalistického myšlení v devatenáctém století. Lidé tehdy často věřili pokroku a zaměřovali se na významné objevy v oblasti vědy a techniky, což mohlo logicky ohrozit postavení katolické církve. Text je také do značné míry politický a jako v mnoha jiných podobných listinách se zde jedná o podpoření autority církve a její moci nad státem.

Jako první v řadě text zamítá pantheistické myšlenky, podle kterých údajně bůh v sobě obsahuje všechno a je vším, má tedy i špatné stránky, proto se tyto teze neshodují s katolickým dogmatem. Podle mého názoru se zde jedná spíše o neporozumění a špatné vyložení myšlenek pantheismu, ovšem v této listině jistě nebylo podstatné, jak vyložit tu či onu myšlenku, ale šlo spíše o politické tahy, jak jsem již napsala výše.

V textu jsou za bludné označeny zejména takové myšlenky, které vyzdvihují rozum a individualitu člověka či jeho soběstačnost. (Ve vztahu k církvi tedy určitou nezávislost člověka na Bohu.) Dále pak zavrhuje právo člověka rozhodnout se, jakého náboženství bude vyznavačem, či autoritu filosofie.

Listina také obsahuje samostatnou kapitolu, ve které se zabývá právy církve. Zde zavrhuje myšlenky, jež její pozici zpochybňují, zmiňuje také problematiku církevního majetku. Podstatná část listiny vymezuje občanské záležitosti, jako například manželství. (Zda lze rušit státem.) Dotýká se také oblasti školství.

Myslím, že text má jednoznačně za cíl upevnit stávající mocenský monopol, který ve své době katolická církev měla. Dosavadní pozice církve byla ohrožena myšlenkovým vývojem směrem k racionalismu a tato reakce papeže Pia IX. je v celku očekávatelná. Je zde zřetelná také neochota církve otevřít se moderní době, či neochota k jakémukoli pokusu o toleranci.